

Териториално статистическо бюро - Югозапад
Отдел „Статистически изследвания - София“

**ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И
НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

**Малолетни и непълнолетни лица, водени заведени и снети от отчет в
детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени
прояви и престъпления.**

През 2023 г. **на отчет¹ в детските педагогически стаи** на територията на област
София (столица) са водени 1 173 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях
противообществени прояви и престъпления.

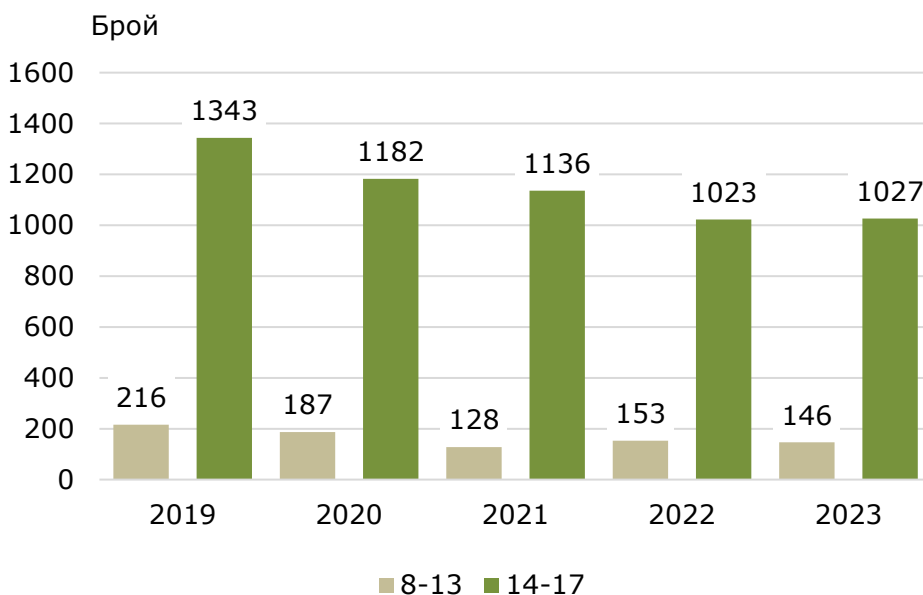
Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 87.6%;
- малолетни (8-13 години) - 12.4%;
- момчета - 815 (69.5%);
- момичета - 358 (30.5%);
- учащи - 935 (79.7%);
- в криминогенна среда живеят 487 малолетни и непълнолетни (41.5).

¹ Съгласно чл.26, ал.1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

**ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ
НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В
ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени на отчет в ДПС през периода 2019 - 2023 година

Броят на **заведените на отчет¹ в ДПС през 2023 г.** малолетни и непълнолетни е 530, или 45.2% от всички водени на отчет лица, като 90.4% от тях са непълнолетни.

През 2023 г. **снети от отчет в ДПС** са 336 малолетни и непълнолетни лица, или 28.6% от водените на отчет през годината. Причините за това са:

- поправка на поведението - 174 лица (51.8%);
- навършване на 18-годишна възраст - 153 лица (45.5%);
- други основания - 9 лица (2.7%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2023 г. през ДПС са преминали 2 081 малолетни и непълнолетни лица. От тях момчетата са 1408, или 67.7%, а момичета - 673 (32.3%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за:

- бягство от дома (от в къщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 233 лица, или 11.2%;
- прояви на насилие и агресия - 162 лица (7.8%);

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

- употреба на психоактивни вещества - 189 лица, или 9.1%;
- тормоз - 131 лица (6.3%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 98 лица (4.7%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 59 лица (2.8%).

Извършени престъпления

През 2023 г. броят на **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС в област София (столица) за извършени престъпления** е 829.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 490 лица, или 59.1% от всички лица, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 90.0% (441 лица).

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни лица, преминали през ДПС, по някои видове престъпления през 2023 година

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2023 г. пострадали от престъпления на територията на област София (столица) са 339 лица, от които 228, или 67.3%, са момчета и 111 (32.7%) са момичета. Малолетни са 111 лица (32.7%), а непълнолетни - 228 (67.3%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 133 лица (39.2%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 57 лица (16.8%), от грабежи - 28 лица (8.3%) и от блудство - 7 лица (2.1%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2023 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са **образували** 709 възпитателни дела, от които 677 (91.3%) са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 683, като от тях в срок до един месец са решени 323 дела, или 47.3%. **Прекратени** на различни основания са 16 дела. В края на 2022 г. 33 дела **са останали несвършени**.

През 2023 г. местните комисии са наложили 916 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните за извършените от тях 701 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 354 мерки;
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 256 мерки;
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 124 мерки;
- поставяне под възпитателен надзор на родители или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 109 възпитателни мерки;
- задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото - 30 мерки.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени са за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от ВУИ; освободени от СПИ. Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет в ДПС за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от НК, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).

**ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ
НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В
ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**
